

ГЛОБАЛІЗОВАНА ЕКОНОМІКА В ПОЛІТЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ: ЕВОЛЮЦІЙНІ ФРЕЙМИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ

Т. А. ДЕЙНЕКА, кандидат економічних наук
(Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»)

***Анотація.** У наш час установився тісний зв'язок і взаємна зумовленість поновлюваних станів мегаекономічної системи та глобалізації – єдиного процесу, що відбувається на тлі постійних і обопільних змін. Єдиний за своєю сутністю процес, результатом якого є досягнення певного ступеня глобалізації економіки, відбувається у межах єдиного соціального простору та у єдиному історичному проміжку часу. Проте при цьому такий процес, за властивою йому природою, є суперечливим. Мета статті – дослідити обопільно зумовлену еволюцію глобалізаційного процесу та світової економічної системи.*

***Ключові слова:** суперечність, еволюція, світова економіка, глобалізована економіка, глобальний капітал, глобалізація, самозаперечення капіталу.*

Сучасні дослідження еволюції світової економіки та суперечностей, які супроводжують цей процес, враховують, що у наш час встановився тісний зв'язок і взаємна зумовленість поновлюваних станів мегаекономічної системи та глобалізації – єдиного процесу, що відбувається на тлі постійних і обопільних змін. Зазначений підхід до розуміння особливостей сучасного економічного розвитку дозволяє висунути наукову тезу про відповідну (обопільну) функціональну залежність. Основною функцією глобалізації є формування світової економічної системи нового типу – глобалізованої економіки. Одночасно та взаємозалежно з цим реалізується трансформуюча функція оновленого економічного базису світової економіки. Вона зворотним чином спрямована на глобалізацію, змінюючи характер, напрям та інтенсивність цього процесу.

Обопільну функціональну залежність між розвитком світової економічної системи та процесом глобалізації можуть опосередковувати як позитивні, так і негативні ефекти взаємозв'язку. Єдиний за своєю сутністю процес, результатом якого є досягнення певного ступеня глобалізації економіки, відбувається у

межах єдиного соціального простору та у єдиному історичному проміжку часу, проте при цьому він є іманентно суперечливим.

Зважаючи на актуальність, дослідження процесів і явищ, які виникають і набувають розвитку в межах глобальної економічної системи, є надзвичайно активними. Їх аналізу присвятили ґрунтовні праці такі науковці: А. Гальчинський, О. Бузгалін, І. Валлерстайн, В. Глуховцев, Є. Качуровский, А. Колганов, В. Перская, Т. Фрідман, Ю. Яковець і багато ін.

Метою статті є дослідження обопільно зумовленої еволюції глобалізаційного процесу та світової економічної системи; предметом є суперечності сучасного етапу еволюції глобалізованої економіки.

Питання про первинність джерела впливу у взаємообумовленій системі процесного тандему «світовий економічний базис – глобалізація» є дискусійним. На поверхні аналізу сучасних економічних процесів, безперечно, знаходиться факторний вплив на стан розвитку світогосподарської системи, який спричиняє глобалізація. Саме у такому напрямі в рамках зазначеної проблематики здійснюється

нині переважна більшість досліджень. Проте, на наш погляд, для визначення походження феномена глобалізованої економіки більш вагомими є аргументи стосовно протилежного. Насправді розвиток продуктивних сил і виробничих відносин, технологічні революції, змінність укладів поступово призвели людство до усвідомлення потреби в єдиному відкритому економічному просторі. Названа потреба реалізувалась у досить тривалому історичному періоді, сформувалась як об'єктивно зумовлений процес інтернаціоналізації та переросла у свою найвищу стадію – глобалізацію.

Економічні причини є рушійною силою глобалізації, а не вона є визначальною сутністю сучасних світогосподарських зв'язків і пропорцій, що формують у світовій економіці. В основі глобалізації лежить інтернаціоналізація відтворювального процесу (або процесу створення світового ВВП) у масштабах світової економіки [1, с. 24].

Отже, глобалізація одночасно зумовлена типом суспільного розвитку і впливає на нього. Зважаючи на це, контури політекономічного аналізу еволюції глобалізованої економіки принципово визначає теоретико-методологічний підхід до розв'язання наукової проблеми, який враховує обопільність течії двох процесів – розвитку світогосподарської системи та розвитку глобалізації. Зазначимо, що названі засади враховують відновлення процесів взаємодії протилежностей як елементів у відтворювальних циклах суперечностей світової економічної динаміки.

Найбільш наочним проявом цього, на нашу думку, є те, що всередині кожного з процесів (і процесу розвитку світової економіки, і процесу глобалізації) існують діаметрально протилежні за своєю дією сили. Сучасний стан світової економіки визначають а) дія інститутів ринку та б) дія інститутів державного регулювання, а сучасний стан процесу глобалізації – дія інституту а) природної глобалізації (або, інакше кажучи, глобалізації по горизонталі) та б) керованої глобалізації (або інакше кажучи, глобалізації по вертикалі чи штучної).

Зважаючи на те, що існує внутрішньосуперечлива сутність як а) розвитку сукупності продуктивних сил і виробничих відносин у їх світовому форматі, так і б) глобалізації, утворюється так само суперечливий процес формування глобалізованої економіки. За реалізації названої обопільно спрямованої функціональної приналежності при переважанні позитивних ефектів функціонального впливу існує обґрунтована імовірність утворення в майбутньому постіндустріального суспільства. Сучасний етап формування глобалізованої економіки є його необхідною та об'єктивно визначеною історичною передумовою.

До з'ясування еволюційних фреймів глобалізації і взаємно пов'язаних із нею економічних змін науковці підходять або визначаючи стадії, або розглядають це як єдиний процес. Прикладами стадійних підходів є три хвилі глобалізації (Н. Стерн, Світовий банк [2, с. 216]), три етапи розширення глобалізації (І. Валлерстайн [3, с. 368]), три епохи (Т. Фрідман [4, с. 601]) та ін. Дослідження економічної еволюції як одного суцільного процесу пов'язані зі з'ясуванням його початку. Існують дуже різні варіанти періодизації. Ми розділили їх умовно на дві групи, визначаючи часовою межею початок нової історії, – до початку ХХ ст. і після цього.

У першу групу увійшли такі найбільш поширені в сучасній економічній науці версії: а) всі процеси, які ведуть до загальних (у значенні планетарних) змін у житті суспільства, потрібно розглядати як глобальну історію, отже, відправною точкою еволюції глобалізації є виникнення людства; б) час виникнення глобалізації визначає формування міжнародної торгівлі, отже, прояви економічної глобалізації спостерігаються впродовж останніх тисячоліть; в) глобалізація має багатовікову історію, оскільки вона розпочалась разом із великими географічними відкриттями в XV–XVI ст.; г) процес сучасної глобалізації є прямим наступництвом інтернаціоналізації капіталу та становлення європейського капіталізму (Генуя, Голландія, Англія), що дозволяє історично датувати ці процеси XVI–XVII ст.;

д) у першу фазу взаємного наближення світ вступив на межі XIX–XX ст.

Найбільші наукові дискусії точаться стосовно періоду XX ст. Серед тих, що найбільш активно обговорюються, ми у другу групу включили такі варіанти періодизації: а) глобалізація не нове явище – вона існувала та розвивалась протягом усього останнього століття; б) у фазу власне глобалізації сучасний світ вступив у середині 50-х рр.; в) початком процесу глобалізації стали 60-ті рр. що пояснюється прискоренням науково-технічного прогресу та розвитком процесів інтернаціоналізації виробництва й капіталу; г) глобалізація економіки активно проявила себе в 90-ті рр. XX ст., що пов'язано з розпадом СРСР і світової соціалістичної системи господарювання (подоланням розколу світу на дві системи), і цей процес продовжується в новому тисячолітті, який часто ідентифікують як нову глобалізацію.

Отже, тема глобалізації як закономірної фази всесвітнього історичного процесу нині активно обговорює наукова спільнота. Проте (і у цьому ми погоджуємось із Ю. Граніним [5, с. 92–93]) тлумачення глобалізації в контексті «універсальної історії» невдалі, а проблеми «універсального еволюціонізму» до цього часу не пояснені. Саме тому більшість дослідників працює в системі традиційних – соціологічних – тлумачень історії людства, в межах яких глобалізація трактується або як одна з декількох тенденцій історії, що проти-

ставлені одна одній, або як одна – результуюча – тенденція історичного розвитку.

На нашу думку, питання про те, з якого часу вважати глобалізацію фактично сформованим процесом, є не лише даниною принципам точності наукового аналізу. Визначення економічної глобалізації за ступенем «зрілості» цього явища в історичному аспекті є необхідним для розуміння іншого феномена – глобалізованої економіки. Контури політекономічного аналізу проблем сучасності набувають чіткості обрису саме за умов, що ці два явища, взяті у їх розвиткові, взаємно передбачають і визначають один одного.

Визначення в історичному аспекті основних етапів розвитку світової економіки різноманітні, хоча у цьому випадку підходи до періодизації варіюють дещо менше, ніж підходи до визначення періодів глобалізації. З огляду на докладність і відповідність найбільш поширеним науковим поглядам, які склалися дотепер, для наочності наведемо приклад послідовності етапів формування та розвитку світової економіки за Є. Качуровським (табл. 1).

Намагаючись визначити критерій, який надав би змогу ідентифікувати глобалізовану економіку як новий феномен сучасності, що, по суті, відрізняється її від світової економіки доглобалізаційного періоду, ми звернулись до проблеми революційних станів складних систем. Визначальними віхами розвитку складних систем є їх перехід на якісно новий рівень, що пов'язано, зазвичай, із карколомними (ре-

Таблиця 1

Основні етапи формування та розвитку світової економіки [6, с. 15]

Етапи розвитку		Системи і процеси	Економічні та фінансові системи
I етап	Зародження світової економіки	Римська імперія (27 р. до н. е. – 395 р.)	Право, податки, торгівля
		Монгольська імперія (1206–1368 рр.)	
		Колоніальна система (XV–XVII ст.)	Зародження ринків, економічна інфраструктура, торгівля
II етап	Трансформація засобів виробництва (від мануфактури в фабричну систему) та зародження ринків (XVII–XIX ст.)	Буржуазна революція та крах імперій	Зародження фінансових ринків, перерозподіл ринків
		Промислова революція та зародження ринків	Торгівля, формування товарних і фінансових ринків
		Трансформація засобів виробництва	Перехід від мануфактури до промислового виробництва, продуктивність праці, ціноутворення, управління

Продовж. табл. 1

Етапи розвитку		Системи і процеси	Економічні та фінансові системи
III етап	Формування міжнародного поділу праці та економічний перерозподіл світу (кінець XIX–перша половина XX ст.)	Економічний перерозподіл світу та формування міжнародного поділу праці	Нові ринки та розвиток міжнародної торгівлі
		Бреттон-Вудська система формування міжнародної фінансової системи	Нова роль долара та формування ТНК
IV етап	Науково-технічна революція, процеси глобалізації та інтернаціоналізації ринків (перша половина – кінець XX ст.)	Електротехнічна революція та двигуни внутрішнього згорання	Продуктивність праці та товарні ринки
		Процеси глобалізації, інтернаціоналізації та інтеграції, перехід до монополій	СОТ, торговельні союзи, формування регіональних і світових товарних ринків
V етап	Мережеві та комп'ютерні технології, наднаціональні ринки товарів і капіталів (початок XXI ст.)	Розвиток глобалізаційних процесів і формування наднаціональних ринків і потоків капіталу	Розвиток мережених процесів і застосування інформаційних технологій у світовій економіці та міжнародних фінансах
		Комп'ютеризація ринків і процесів глобалізації, мережеві технології	Комп'ютерна революція в мережах і ринках, глобальні фінансові ринки та ТНК, ТНБ, хедж-фонди

волюційним) процесами, які, в свою чергою, є продуктами розв'язання суперечностей. Світова економіка в своєму розвитку торувала шлях через трансформації, зумовлені промисловою, технологічною, інформаційно-комп'ютерною та мережевою революціями.

Отже, сучасний стан світової економічної системи зумовили трансформації, в основі яких закладені процеси революційних технологічних оновлень. Такі зміни означають, що капіталістична система на певному етапі свого розвитку досягла піку. За капіталістичних відносин важлива роль у розвитку світової економічної системи відведена капіталу, оскільки саме з ним істотно пов'язані зміни продуктивних сил, а отже, і базису.

Характерною особливістю сучасного етапу розвитку світової економічної системи є, так би мовити, «змістовне переродження» капіталу – набуття ним нового статусу «глобальний капітал». Особливість глобального капіталу проявляється через прагнення міжнародних акторів економічного та політичного процесів – ТНК, урядів найбільш розвинутих країн, міжнародних організацій тощо – до всесвітньої гегемонії. При цьому зростання гегемонії капіталу супроводжується посиленням процесу його самозаперечення, утворюючи поле відносин, де зароджуються суперечності, на-

ділені трансформаційним змістом світової економічної системи.

Особлива увага, яку ми приділяємо питанню формування глобального капіталу, пов'язана з нашим переконанням у тому, що становлення сучасного періоду «нової» глобалізації необхідно пов'язувати саме з його започаткуванням (з виникненням глобального капіталу та поширенням його гегемонії в подальшому). Ми не беремо на себе сміливість точного (в історичному сенсі) датування цих подій через те, що вважаємо їх результатом накопичувального ефекту поступового переходу кількісних змін, що відбувалися протягом тривалого часу в межах світової економічної системи, у якісні. Проте, визначаючи рушійну силу сучасних глобалізаційних процесів (якою є становлення та розвиток глобального капіталу та системи суспільно-економічних відносин, зумовлених цим), ми схильні вважати нею останню за часом технологічну революцію. Тобто зародження сучасного етапу світової економіки та її розвиток (у період з кінця XX ст. до початку XXI ст., який характеризується такими ознаками як мережевість, всезагальність проникнення та використання комп'ютерних технологій, активне формування світових ринків товарів і капіталів) було визначено епохою інформації та телекомунікацій – п'ятою, за С. Кузнецем, технологічною революцією.

Ю. Яковець виокремлює чотири рівні технологічних змін. Оперуючи терміном «глобальна технологічна революція»¹, відомий науковець зазначає, що за такої революції реалізується кластер епохальних і базисних інновацій і відбувається перетворення матеріально-технологічної бази суспільства, технологічного способу виробництва і заснованого на ньому економічного устрою, що входить у генотип світових цивілізацій, які слідують одна за одною. Аналізуючи працю Ю. Яковця [7, с. 196–225], про відмінності глобальної технологічної революції XXI ст. від технологічних трансформацій XX ст., що їй передували, потрібно зазначити таке:

1) цей етап передбачає перехід до нового, постіндустріального, гуманістично-ноосферного технологічного способу виробництва, інноваційного типу розвитку глобальної економіки (а не зміну укладів у рамках переважаючого технологічного способу виробництва);

2) в умовах глобалізації найновіша революція із самого початку наділена глобальним змістом, трансформуючи матеріальну базу всієї світової економіки;

3) трансформаціям, які зумовлені цією революцією, властива висока швидкість перетворень, що вимірюється десятиріччями (наприклад: для планетарного поширення здобутків промислової революції знадобилось сторіччя);

4) найновішій технологічній революції буде властива ознака більшого ступеня керуваності, ніж технологічним революціям інду-

стріальної епохи, які їй передували; глибина та швидкість трансформацій висувають більш високі вимоги до ефективності управління названими процесами з боку бізнесу, держав і міжнародних організацій.

Отже, за зміни матеріально-технічного базису відбувається нагромадження капіталу, а властиві для нього суперечності та закони роблять цю систему, що розвивається на власній основі, історично прогресивною. Проте система досягає такого етапу розвитку, коли подальший прогрес людини стає можливим на основі революційного генезису нового суспільства. Останнє може відбутись напряду або опосередковано. Опосередкованість означає наявність етапу еволюційного часткового пристосування капіталу до нових умов, які породжені як занепадом суспільної економічної формації, так і еволюцією власне капіталу, та зміну (знов-таки через соціально-економічну революцію) його якісно новим соціумом [8, с. 199–200].

Визначаючи історичну обмеженість капіталізму, А. Гальчинський зазначав, що економічна експансія, прагнення до безмежного розширення, готовність в ім'я цього до перманентних модифікацій органічно пов'язані з нагромадженням капіталу, з тим, що становить основу основ капіталізму, визначає його системоутворювальну функцію, глобально-ієрархічну визначеність, світосистемну специфіку [9, с. 9].

Наочності самозапереченню капіталізму додали події глобальної фінансово-економічної кризи. М. Хазін [10] називає її «кризою падіння ефективності капіталу» та ідентифікує як «кризу кінця капіталізму». В сучасній економічній науці [10, с. 114, 169; 11, с. 117] усе більше утверджується думка про те, що падіння ефективності капіталу важко пояснити довгостроковими циклічними коливаннями, за яких тривалість фази спаду ділової активності становить в середньому 25 років, а далі має розпочатися зростання. Оскільки розширення ринків збуту є вже майже неможливим, настання «кондратьєвської весни» є малоімовірним, а отже, має змінити модель розвитку.

Розумінню феномена глобалізованої економіки в історичному аспекті її становлення і

* Це найвищий, за класифікацією Ю. Яковця, рівень. Інші три представлені так: 1) модифікації техніки та технології виробництва на базі поліпшуваних інновацій, які постійно відбуваються на мікрорівні в процесі конкурентної боротьби; 2) зміни поколінь техніки та технологій на основі базисних інновацій, які відбуваються в галузях і країнах-лідерах приблизно раз на десять років, поява яких зумовлює періодичні економічні кризи; 3) зміни переважаючих технологічних укладів, які визначають рівень конкурентоспроможності економіки та декількох поколінь техніки, що знаходяться в основі, а також формування нових виробництв і галузей; вони виникають приблизно раз на півсторіччя, є матеріальною базою зміни кондратьєвських циклів і проявляються у тривалих і глибоких економічних кризах, у розгортанні технологічної революції в країнах економічного авангарду.

розвитку сприяють наукові підходи О. Бузгаліна, А. Колганова. Описуючи передісторію тотальної гегемонії корпоративного капіталу та визначаючи етапи еволюції пізнього капіталізму як складові його змісту, науковці пропонують таку періодизацію [8, с. 201–210]:

- Перша стадія: монополістичний капітал як підрив основ ринку. Імперіалізм.

- Друга стадія: соціально-регульований капітал як обмеження влади грошей (фіктивного капіталу). Біполярний світ і неоколоніалізм.

- Третя стадія: віртуальний фіктивний капітал як підрив капіталістичного виробництва. Глобалізація.

Отже, виникнення глобалізованої економіки, як і початок розгортання глобалізації, навряд чи можна визначити точною датою. Проте розуміння причин появи цих явищ підлягають обґрунтуванню так само, як підлягають поясненню їх зміни в динаміці. Зважаючи на можливість з'ясування причини процесів, у ході яких названі явища себе реалізують, утворюються підстави для того, щоб виокремити етапи світового економічного розвитку за наростанням якісних ознак глобалізації.

Підсумуємо вищезазначене:

1. За первинністю походження виникнення сучасного феномена, яким є глобалізована економіка, пов'язане з розвитком продуктивних сил і виробничих відносин, технологічними революціями та змінністю укладів, що поступово сформувало потребу суспільства в єдиному відкритому економічному просторі. Зважаючи на це, глобалізацію необхідно вважати закономірною фазою всесвітнього економічного розвитку, об'єктивно передбаченою внаслідок дії тих самих чинників, що забезпечують прогресивну динаміку економічного життя соціуму.

2. Контури політекономічного аналізу еволюції глобалізованої економіки визначає наукове положення про часову та просторову обопільність течії, а також про взаємовплив двох процесів – розвитку світогосподарської системи та розвитку глобалізації.

3. Комплементарний аналіз процесу розвитку сукупності продуктивних сил і виробничих відносин, взятих у їх світовому форматі,

та процесу глобалізації дозволив виявити найбільш наочні прояви внутрішньо властивих їм ознак суперечності. Кожному з них властиві діаметрально протилежні за своєю дією сили. Сучасний стан світової економіки визначають а) дія інститутів ринку та б) дія інститутів державного регулювання, а сучасний стан процесу глобалізації – дія інституту а) природної глобалізації (або інакше глобалізації по горизонталі) та б) керованої глобалізації (або інакше глобалізації по вертикалі чи штучної).

4. Критерієм, за яким глобалізована економіка як новий феномен сучасності відрізняється від світової економіки доглобалізаційного періоду, є глобальний капітал. Глобалізація економіки (за названим станом системної сутності) розпочалась із його виникненням і розвивалась у межах капіталізму, набуваючи «зрілості» паралельно зі зростанням гегемонії глобального капіталу, а «точкою перелому» стала п'ята (за С. Кузнецем) технологічна революція (кінець ХХ ст. – початок ХХІ ст.). Унаслідок самозаперечення глобального капіталу в процесі його розвитку природа глобалізованої економіки є іманентно суперечливою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Перская В. Многополярность: миф или реальность? (геоэкономические аспекты) / В. Перская, В. Глуховцев. – М. : Экономика, 2011. – 255 с.
Perskaya V. Mnogopolyarnost: mif ili realnost? (geoekonomicheskie aspektyi) / V. Perskaya, V. Gluhovtsev. – М. : Ekonomika, 2011. – 255 s.
2. Глобализация, рост и бедность. Построение всеобщей мировой экономики [пер. с англ.]. – М. : Весь мир, 2004. – 216 с.
Globalizatsiya, rost i bednost. Postroenie vseobschey mirovoy ekonomiki [per. s angl.]. – М. : Ves mir, 2004. – 216 s.
3. Валлерстайн И. Конец знакомого мира: Социология XXI века [Электронный ресурс] / И. Валлерстайн. – М. : Логос, 2004. – 368 с. – Режим доступа:
http://yanko.lib.ru/books/cultur/vallerstayn-konec_znakomogo_mira-8l.pdf. – Назва з екрана.

- Vallerstayn I. Konets znakomogo mira: Sotsiologiya XXI veka [Elektronniy resurs] / I. Vallerstayn. – М. : Logos, 2004. – 368 s. – Rezhim dostupu: http://yanko.lib.ru/books/cultur/vallerstayn-konec_znakomogo_mira-8l.pdf. – Nazva z ekrana.
4. Фридман Т. Плоский мир: Краткая история XXI века / Т. Фридман ; пер. с англ. М. Колопотина. – М. : АСТ: АСТ МОСКВА: ХРАНИТЕЛЬ, 2006. – 601 с.
Fridman T. Ploskiy mir: Kratkaya istoriya XXI veka / T. Fridman ; per. s angl. M. Kolopotina. – М. : AST: AST MOSKVA: HRANITEL, 2006. – 601 s.
 5. Гранин Ю. Д. Глобализация: диалектика исторических форм осуществления / Ю. Д. Гранин // Век глобализации. – 2014. – № 1. – С. 90–103.
Granin Yu. D. Globalizatsiya: dialektika istoricheskikh form osuschestvleniya / Yu. D. Granin // Vek globalizatsii. – 2014. – № 1. – S. 90–103.
 6. Качуровский Е. П. Современная мировая экономика / Е. П. Качуровский. – Минск : Белпринт, 2012. – 582 с.
Kachurovskiy E. P. Sovremennaya mirovaya ekonomika / E. P. Kachurovskiy. – Minsk : Belprint, 2012. – 582 s.
 7. Яковец Ю. В. Глобальные экономические трансформации XXI века / Ю. В. Яковец. – М. : Экономика, 2011. – 382 с.
Yakovets Yu. V. Globalnyie ekonomicheskie transformatsii XXI veka / Yu. V. Yakovets. – М. : Ekonomika, 2011. – 382 s.
 8. Бузгалин А. В. Глобальный капитал / А. В. Бузгалин, А. И. Колганов. – М. : Едиториал УРСС, 2007. – 512 с.
Buzgalin A. V. Globalnyiy kapital / A. V. Buzgalin, A. I. Kolganov. – М. : Editorial URSS, 2007. – 512 s.
 9. Гальчинський А. За межами капіталізму / А. Гальчинський // Економіка України. – 2011. – № 9. – С. 4–16.
Galchinskiy A. Za mezhami kapitalizmu / A. Galchinskiy // Ekonomika Ukraini. – 2011. – № 9. – S. 4–16.
 10. Хазин М. Мир на пороге новых перемен / М. Хазин // Молодая гвардия. – 2013. – № 1. – С. 144–169.
Hazin M. Mir na poroge novyih peremen / M. Hazin // Molodaya gvardiya. – 2013. – № 1. – S. 144–169.
 11. Быков А. А. Технологические уклады и пространственная составляющая экономического развития / А. А. Быков // Белорусский экономический журнал. – 2014. – № 1. – С. 114–126.
Byikov A. A. Tehnologicheskie uklady i prostranstvennaya sostavlyayuschaya ekonomicheskogo razvitiya / A. A. Byikov // Belorusskiy ekonomicheskii zhurnal. – 2014. – № 1. – S. 114–126.

Т. А. Дейнека, кандидат экономических наук (Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Глобализированная экономика в политэкономическом анализе: эволюционные фреймы и противоречия.**

Аннотация. В настоящее время установилась тесная связь и взаимная обусловленность возобновляемых состояний мегаэкономической системы и глобализации – единого процесса, который происходит на фоне постоянных и обоюдных изменений. Единый по своей сущности процесс, результатом которого является достижение определенной степени глобализации экономики, происходит в рамках единого социального пространства и в едином историческом промежутке времени. Однако при этом такой процесс, по свойственной ему природе, противоречив. Цель статьи – исследование обоюдно обусловленной эволюции глобализационного процесса и мировой экономической системы.

Ключевые слова: противоречие, эволюция, мировая экономика, глобализированная экономика, глобальный капитал, глобализация, самоотрицание капитала.

T. A. Deyneka, Cand. Econ. Sci. (Poltava University of Economics and Trade). Globalized economy in the political economy analysis: evolutionary frameworks and contradictions.

Summary. Nowadays, a close relationship and mutual conditionality renewable states of the macroeconomic system and globalization has established. It is the single process that occurs against a background of constant changes. The single process the result of which is a achieving of certain degree of the economy globalization that occurs within a single social space and in a single historical period. However, this process by its inherent nature is contradictory. Aim. Research of the evolution of globalization process and the global economic system that are mutually conditioned.

Keywords: contradictions, evolution, global economy, globalized economy, global capital, globalization, abnegation of capital.